Adı Soyadı:	Sınıfı:	No:	Puan:

2026–2027 Eğitim–Öğretim Yılı · 5. Sınıf Sosyal Bilgiler

1. Dönem 2. Yazılı Deneme Sınavı

Yazılı Pusulası tarafından son 3 yılın MEB soruları yapay zekâ ile analiz edilerek hazırlanmıştır; **MEB sorusu değildir.** Konu dağılımı: MEB ÖDSGM 2026-2027 1. dönem konu-soru dağılım tablosu. Toplam 100 puan.

🔎 **Bu deneme nasıl hazırlandı? Son 2 yılın 12 MEB 2. yazılı sorusu (2024-25, 2025-26) ve 2026-2027 konu-soru dağılım tablosu analiz edildi.**

Konu	Son 2 yılın MEB 2. yazılılarında	2026-2027 tablosu (Senaryo 1·2·3·4·5·6·7)
Afetler ve farkındalık	3	2·2·2·2·2·1·2
Komşu devletler	2	1·2·2·1·2·2·2
İldeki çevre değişimi	3	1·1·1·2·2·2·2
Ortak miras ögeleri	3	1·1·1·0·0·1·1
Yardımlaşma ve dayanışma	0	0·1·1·0·1·1·0
İlin göreceli konumu	1	1·0·0·1·0·1·0
Gruplar ve roller	0	0·0·0·0·0·0·1
Kültürel özelliklere saygı	0	0·0·1·0·0·0·0

Dikkat: 2. yazılının yükü **Evimiz Dünya** ünitesinde: **afetler** 7 senaryonun 6'sında 2 soru, **komşu devletler** 5'inde 2 soru. 1. yazılı konuları (Birlikte Yaşamak) en fazla 2 soruyla geliyor; Senaryo 1 ve 4'te hiç yok.

1 Ela bu yıl okulun satranç takımına katıldı ve kısa sürede takım kaptanı seçildi. Ela aynı zamanda sınıf başkanıdır; evde de küçük kardeşine okuma çalışmalarında yardım eden bir ablalık yapar. Turnuva hazırlıklarının yoğunlaştığı hafta, Ela kardeşiyle her akşam yaptığı okuma çalışmasını iki kez aksattı. **(8 puan)**

Grup	Ela'nın bu gruptaki rolü
Aile	
Sınıf	
Satranç takımı	

a) Tabloyu Ela'nın gruplardaki rolleriyle doldurunuz.

b) Ela'nın bir rolünün diğer rolünü nasıl etkilediğini metinden yararlanarak yazınız ve Ela'ya rollerini dengelemesi için bir öneride bulununuz.

.....

.....

2 Okulda "Yöresel Kıyafet Günü" düzenlendi. **(8 puan)**

Zeynep, babaannesinin özenle sakladığı yöresel kıyafeti giyerek okula geldi. Sınıf arkadaşlarından Arda kıyafeti görünce "Bu ne biçim kıyafet, çok tuhaf!" diyerek güldü. Mert ise kıyafetin hangi yöreye ait olduğunu ve üzerindeki desenlerin ne anlattığını merakla sordu.

a) Hangi öğrencinin davranışı kültürel özelliklere saygılıdır? Gerekçesiyle yazınız.

.....

b) Kültürel özelliklere saygı duyulmasının bir arada yaşamaya bir etkisini yazınız.

.....

3 Kar yağışının arttığı günlerde Deniz'in yaşadığı sokakta oturan bazı yaşlı ve hasta komşular evden çıkmakta zorlanıyordu. Sokaktaki aileler bir araya gelerek aşağıdaki "Komşu Eli" çizelgesini hazırladı. **(8 puan)**

❄ **Pazartesi:** Deniz ve annesi, Ayten Teyze'nin pazar alışverişini yapacak.
❄ **Çarşamba:** Gençler, kapı önlerindeki karları birlikte kürüyecek.
❄ **Cuma:** Herkes evinde pişirdiği yemekten bir tabak, Hasan Amca'ya götürecek.

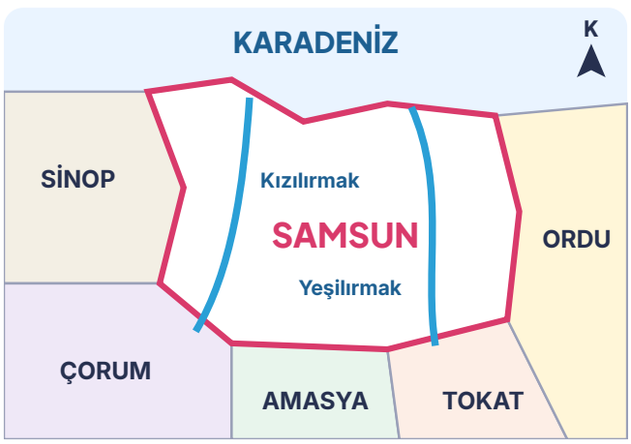
a) Siz bu çizelgeye katılsaydınız üstlenebileceğiniz bir görevi yazınız.

.....

b) Bu tür yardımlaşma ve dayanışma faaliyetlerinin toplumsal birliğe bir katkısını yazınız.

.....

4 Samsun'da yaşayan Yusuf, ilinin göreceli konumunu anlatmak için aşağıdaki krokiyi hazırladı. (8 puan)

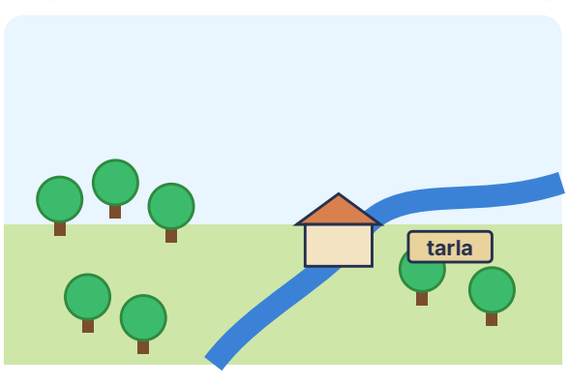
a) Krokiye göre ifadelerin doğru olanlarının başına **D**, yanlış olanlarının başına **Y** yazınız.

(.....) Samsun'un batısında Sinop vardır.
(.....) Samsun'un güneyinde Ordu vardır.
(.....) Samsun'un Karadeniz'e kıyısı vardır.
(.....) Samsun'dan iki akarsu denize dökülür.

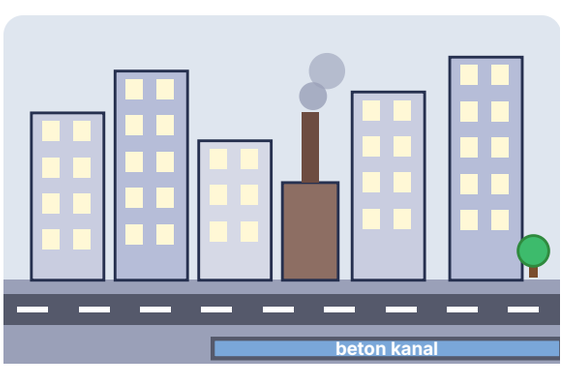
b) Samsun'un Karadeniz kıyısında olmasının ilin ekonomisine bir etkisini yazınız.

.....

5 Bahar, dedesinin kırk yıl önce çektiği bir fotoğrafla aynı yerin bugünkü hâlini karşılaştırmak için iki resim çizdi. Dedesi, bu süre içinde şehre başka yerlerden pek çok aile geldiğini ve fabrikalar kurulduğunu anlattı. (12 puan)

Kırk yıl önce

Bugün

a) Resimlere göre doğal çevrede ve beşerî çevrede meydana gelen birer değişimi yazınız.

Doğal çevre: .....

Beşerî çevre: .....

b) Bu değişimlerin bir nedenini ve bir sonucunu yazınız.

.....

6 Sosyal bilgiler dersinde öğretmen, öğrencilere farklı illerde yaşanan afetlerle ilgili üç haber başlığı okudu ve haberlerdeki afetleri tanımalarını istedi. Tabloda her haberde anlatılan afetin adını ve bu afetin etkilerini azaltmak için alınabilecek bir önlemi yazınız. (10 puan)

Haber başlığı	Afet	Bir önlem
A) Bol kar yağışının ardından dik yamaçtan kopan kar kütlesi köy yolunu kapattı.		
B) Günlerdir süren yağmurlardan sonra eğimli arazideki toprak kayarak evlere zarar verdi.		
C) Kısa sürede yağan şiddetli yağmur, dere yatağına yapılan evleri su altında bıraktı.		

7 Ali'nin okulunda "Afete Hazırım" farkındalık haftası düzenlenecek. Ali ve arkadaşları, deprem riski yüksek olan illerinde öğrencileri ve aileleri bilinçlendirmek için bir stant kuracak. Standa bir deprem çantası koyup broşür dağıtacaklar. (10 puan)

a) Deprem çantasına konulması gereken dört malzeme yazınız.

.....

b) Broşüre yazılacak, deprem anında sınıfta yapılması gereken davranışı yazınız.

.....

c) Ali'nin bu etkinlikte iş birliği yapabileceği iki kişi ya da kurum yazınız.

.....

8 Coğrafya kulübündeki Elif, Türkiye'nin kara sınırı komşularını gösteren aşağıdaki krokiyi çizdi ve ülkeleri numaralandırdı. Numaralı yerlere gelecek ülkelerin adlarını kutudaki ülkelerden yararlanarak yazınız. **(12 puan)**

Suriye | Gürcistan | Bulgaristan | İran | Ermenistan | Yunanistan | Irak | Azerbaycan (Nahçıvan)

1. ..... 2. ..... 3. ..... 4. .....

5. ..... 6. ..... 7. ..... 8. .....

9 Komşu ülkelerimiz hakkında araştırma yapan Kerem, topladığı bilgileri aşağıdaki tabloya yazdı ancak bazı yerleri boş kaldı. (12 puan)

a) Tablodaki boş yerleri doldurunuz.

Ülke	Başkent	Resmî dil
Gürcistan	Tiflis	.....
.....	Bakü	Azerbaycan Türkçesi
İran	.....	Farsça
Bulgaristan	Sofya	.....

b) Kara sınırı komşularımızla iyi ilişkiler kurmanın ülkemize bir faydasını yazınız.

.....

10 Sınıfça "Şehrimizin Ortak Mirası" sergisi hazırlanıyor. Selin, sergide sunacağı ürün için aşağıdaki kartları hazırladı. (12 puan)

tarihî kale | ebru sanatı | kervansaray | Nevruz kutlamaları | taş köprü | Türk kahvesi geleneği | antik kent | Karagöz oyunu

a) Kartlardaki ögeleri tabloda uygun sütuna yazınız.

Somut kültürel miras	Somut olmayan kültürel miras

b) Selin'in hazırladığı ürünü sergi dışında paylaşabileceği iki yol yazınız.

.....

Cevap Anahtarı ve Kısa Çözümler

5. Sınıf Sosyal Bilgiler · 1. Dönem 2. Yazılı Deneme Sınavı

1 a) **abla · sınıf başkanı · takım kaptanı** b) Kaptanlık yoğunlaşınca **ablalık** görevini aksattı. Öneri: plan yapıp her role **zaman ayırmalı**. (8 puan)

Kişi aile, sınıf, takım gibi farklı gruplarda yer alır ve her grupta farklı bir rolü vardır. Bu roller birbirini etkiler: Ela'nın kaptanlık görevi zamanını aldığı için ablalık sorumluluğunu aksatmıştır. Rollerin gerektirdiği sorumlulukları yerine getirebilmek için zamanı planlamak gerekir.

2 a) **Mert**; küçümsemeden merak edip öğrenmeye çalıştı. b) Örnek: **hoşgörü ve güven** artar, barış içinde yaşanır. (8 puan)

Yöresel kıyafetler kültürümüzün bir parçasıdır. Arda farklı bir kültürel ögeyle alay ederek saygısız davranmış, Mert ise merak ederek ve soru sorarak saygı göstermiştir. Farklı kültürel özelliklere saygı duyulduğunda kırgınlıklar azalır, insanlar arasında hoşgörü ve dostluk gelişir.

3 a) Örnek: ilaç almak, çöpünü atmak, ziyaret etmek. b) Örnek: **birlik, beraberlik ve güven** güçlenir. (8 puan)

Komşuların zor durumdaki insanlar için iş bölümü yapması yardımlaşma ve dayanışmaya örnektir. Öğrenci de yaşına uygun bir görev üstlenerek bu faaliyete katkı sağlayabilir. Yardımlaşma ve dayanışma, toplumu oluşturan bireyleri birbirine bağlar ve toplumsal birliği güçlendirir.

4 a) **D, Y, D, D** (Ordu doğuda) b) Örnek: **liman, deniz ticareti, balıkçılık** gelişir. (8 puan)

Göreceli konum, bir ilin komşu illere, denizlere ve akarsulara göre durumudur. Krokide kuzey yukarıdadır; Sinop batıda, Ordu doğuda, Amasya güneydedir. Kızılırmak ve Yeşilırmak Samsun'dan geçerek Karadeniz'e dökülür. Kıyıda olması Samsun'da limancılık, deniz ticareti ve balıkçılığı geliştirmiştir.

5 a) Doğal: **ağaçlar azaldı**, dere kanala alındı · Beşerî: **apartman, yol, fabrika** yapıldı b) Neden: **göç, nüfus artışı, sanayi** · Sonuç: yeşil alan azalır, **kirlilik** artar (iş/ulaşım kolaylaşır). (12 puan)

Doğal çevre insan eliyle yapılmamış unsurlardan (ağaç, dere, toprak), beşerî çevre ise insanların yaptığı unsurlardan (bina, yol, fabrika) oluşur. Şehre gelen nüfus ve kurulan fabrikalar yeni konut ve yol ihtiyacı doğurmuş, tarla ve ağaçlık alanlar yapılaşmaya açılmıştır. Bunun sonucunda yeşil alanlar azalmış, kirlilik artmıştır.

6 A) **Çığ** – ağaçlandırma, çığ setleri · B) **Heyelan** – eğimli yamaca yapı yapmamak, ağaçlandırma · C) **Sel** – dere yatağına yapı yapmamak, dere ıslahı (10 puan)

Dik yamaçlarda biriken kar kütlesinin kayarak inmesi çığdır. Yağışlarla ağırlaşan toprağın eğimli arazide kayması heyelandır. Kısa sürede düşen bol yağışın akarsuyu taşırması seldir; dere yataklarına yapılan binalar zararı artırır. Afet riskini bilmek ve önlem almak afetlerin etkisini azaltır.

7 a) Örnek: **su, el feneri, düdük, ilk yardım malzemesi**, kuru yiyecek, pil b) **Çök-Kapan-Tutun** c) Örnek: okul idaresi, aileler, belediye, **AFAD** (10 puan)

Afetlere önceden hazırlanmak etkilerini azaltır. Deprem çantasında ilk saatlerde gerekli olan su, yiyecek, el feneri, düdük ve ilk yardım malzemesi bulunmalıdır. Deprem anında paniğe kapılmadan çök-kapan-tutun hareketi yapılır. Farkındalık etkinliğinde okul yönetimi, aileler ve afet kurumlarıyla iş birliği yapılabilir.

8 1. **Bulgaristan** 2. **Yunanistan** 3. **Gürcistan** 4. **Ermenistan** 5. **Azerbaycan** 6. **İran** 7. **Irak** 8. **Suriye** (12 puan)

Türkiye'nin 8 kara sınırı komşusu vardır. Kuzeybatıda Bulgaristan, batıda Yunanistan; kuzeydoğuda Gürcistan, doğuda Ermenistan, Azerbaycan'a bağlı Nahçıvan ve İran; güneydoğuda Irak, güneyde Suriye bulunur.

9 a) **Gürcüce · Azerbaycan · Tahran · Bulgarca** b) Örnek: **ticaret ve turizm** gelişir, barış korunur. **(12 puan)**

Gürcistan'ın başkenti Tiflis, resmî dili Gürcücedir. Başkenti Bakü olan ülke Azerbaycan'dır. İran'ın başkenti Tahran, resmî dili Farsçadır. Bulgaristan'ın başkenti Sofya, resmî dili Bulgarcadır. Komşularla iyi ilişkiler ticareti, turizmi ve kültürel etkileşimi artırır.

10 a) Somut: **kale, kervansaray, köprü, antik kent** · Somut olmayan: **ebru, Nevruz, Türk kahvesi, Karagöz** b) Örnek: okul panosu, sınıf sunumu, okul internet sitesi **(12 puan)**

Somut kültürel miras gözle görülüp dokunulabilen eserlerdir (kale, köprü, kervansaray, antik kent). Somut olmayan kültürel miras ise kuşaktan kuşağa aktarılan bilgi, beceri, gelenek ve sanatlardır (ebru, Nevruz, Türk kahvesi geleneği, Karagöz). Hazırlanan ürünü farklı yollarla paylaşmak, ortak mirasın tanınmasına ve korunmasına katkı sağlar.

YAZILI PUSULASI

Çözümlere buradan ulaş

5. Sınıf Sosyal Bilgiler · 2026-2027 · 1. dönem 2. yazılı

Telefonunun kamerasıyla ilgili QR kodunu okut.
Ekrandan okuyorsan QR koduna dokunabilirsin.

CEVAP VE ÇÖZÜMLER

Yazılı cevaplar ve çözüm sayfası
Ücretsiz erişim

VİDEO ÇÖZÜMÜ

Bu PDF’nin ilgili videosu ve durumu
Premium videolar uygulamada açılır

Video henüz eklenmediyse sağdaki sayfada belirtilir.
Video sonradan eklendiğinde aynı QR kodu kullanılabilir.

Bu erişim kartı Yazılı Pusulası tarafından eklenmiştir.
Önceki soru ve cevap sayfaları değiştirilmemiştir.
kaynaklar.net